

Halmstad 2014-03-28

Naturvårdsverket
106 48 Stockholm

fiskevattenägarna

Sveriges fiskevattenägareförbund

Angående rätt till sälskadeersättning vid yrkesfiske med stöd av enskild fiskerätt

Sammanfattning

Sveriges Fiskevattenägareförbund hemställer om ett förtydligande och en ändring av NFS 2008:16 som gör det möjligt även för det yrkesmässiga fiske som bedrivs med stöd av enskild fiskerätt att erhålla sälskadeersättning på samma villkor som det licensierade yrkesfisket.

Bakgrund

I enlighet med EU:s regelverk och svensk lagstiftning krävs det tillstånd för att bedriva yrkesmässigt fiske med avsikt att sälja fångsten. Yrkesmässigt fiske kan bedrivas med stöd av yrkesfiskelicens eller med stöd av enskild fiskerätt. I båda fallen är det Havs- och vattenmyndigheten som ger tillstånd.

Det ställs ett stort antal krav på den som bedriver fiske för avsalu. Tillståndsgivande myndighet, Havs- och vattenmyndigheten, ställer samma krav oavsett om fisket bedrivs med stöd av yrkesfiskelicens eller med stöd av enskild fiskerätt. Som exempel på krav som ställs kan nämnas fartygstillstånd, registrering av fartyg, behörighet, läkarintyg, fångstrapportering, skatteredovisning m.m.

Fisket i havet med stöd av enskild fiskerätt ingår i det fiske som brukar benämnas som småskaligt. En stor del av det fiske som bedrivs med stöd av yrkesfiskelicens benämns också som småskaligt. Det småskaliga licensierade yrkesfisket och det yrkesmässiga fisket med stöd av enskild fiskerätt drabbas båda av omfattande sälskador. Sälskadorna förorsakar inkomstbortfall i form av förlorad eller skadad fångst. Sälen förorsakar också kostnader i form av skadade och ibland totalförstörda redskap.

En licensierad yrkesfiskare kan få statlig ersättning för inkomstbortfall och kostnader förorsakade av sälar. En företagare som bedriver fiske som näring med stöd av enskild fiskerätt synes, enligt Havs- och vattenmyndighetens uppfattning, inte ha rätt till ersättning för inkomstbortfall och kostnader som förorsakas genom sälskador.

Svenska politiker och svenska myndigheter såsom Havs- och vattenmyndigheten säger sig värna om det småskaliga fisket eftersom det har regionalekonomisk betydelse och bidrar till en levande kust och skärgård. Det småskaliga fisket har också betydelse för konsumenternas tillgång till fisk av bra kvalitet. Det har då ingen betydelse om fisket bedrivs med stöd av enskild fiskerätt eller med stöd av yrkesfiskelicens.

Grundläggande för EU:s och svensk lagstiftning är att företag ska konkurrera på lika villkor. EU:s konkurrenspolitik innebär bl.a. att alla företag i EU ska konkurrera på lika och rättvisa villkor. När det gäller EU:s konkurrensregler beaktar EU särskilt småföretagens situation. Den svenska konkurrenslagstiftningen månar också om att konkurrensen mellan företagen inte blir utsatt för snedvridning och den svenska konkurrenslagstiftningen gäller parallellt med EU:s lagstiftning på området.

Av Havs- och vattenmyndighetens regleringsbrev framgår att myndigheten ska göra insatser för att utveckla och stärka fiskerinäringen, särskilt det småskaliga kustnära fisket, inom ramen för ett hållbart nyttjande. Det yrkesmässiga fiske som bedrivs med stöd av enskild fiskerätt är onekligen småskaligt och fiskresursen nyttjas hållbart. Utbetalning av salskadeersättning är ett sätt att stärka det småskaliga yrkesfisket till vilket fiske också det yrkesmässiga fisket med stöd av enskild fiskerätt måste hänföras.

När det gäller jordbrukssektorn utgår olika typer av stöd och bidrag till jordbruksföretagaren utan att det sker någon prövning med utgångspunkt i vilken typ av jordbruksföretagare som den sökande tillhör. Det är i stället bl.a. inriktningen på jordbruksdriften som är avgörande för om stöd kan beviljas eller inte. EU:s regelverk och svensk lagstiftning gör exempelvis ingen skillnad på om lantbrukaren är heltidssysselsatt inom jordbruket eller har sin huvudsakliga inkomst från någon annan inkomstkälla. Grundläggande är i stället att stöd beviljas för verksamheter som är knutna till produktion, bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter.

Om salskadeersättning inte beviljas den som bedriver yrkesmässigt fiske med stöd av enskild fiskerätt innebär detta en orättvisa och diskriminering. Om salskadeersättning inte beviljas den som bedriver yrkesmässigt fiske med stöd av enskild fiskerätt innebär detta vidare att det, i förhållande till det licensierade fisket, uppstår en snedvriden konkurrenssituation vilket strider mot EU-rätten och svensk konkurrenslagstiftning. Det är inte rimligt att tillämpningen av regelverket om salskadeersättning, skapar en sådan situation.

Nuvarande situation

Viltskadeförordningen (2001:724) innehåller inga regler om salskadeersättning till fiskare. Det är i stället Naturvårdsverkets föreskrift NFS 2008:16 som reglerar utbetalning av salskadeersättning till fiskare.

I 1:a § i NFS 2008:16 definieras näringsverksamhet enligt följande: *”Näringsverksamhet: näringsverksamhet för vilken inkomster och utgifter ska deklarerar för skattemyndigheten på särskild näringsbilaga”.*

I 21 § samma föreskrift anges att *”Ersättning för skada som orsakats av säl får endast lämnas till licensierad yrkesfiskare. Sådan ersättning ska beräknas på det sätt som länsstyrelsen särskilt beslutar.”*

Det är uppenbart att dåvarande Fiskeriverket eller Naturvårdsverket, då NFS 2008:16 skrevs, förbisåg att det också finns yrkesmässigt fiske som bedrivs med stöd av enskild fiskerätt men utan yrkesfiskelicens. Detta fiske bedrivs inte med stöd av yrkesfiskelicens men är ändå yrkesmässigt eftersom fisket är sådan *”näringsverksamhet för vilken inkomster och utgifter ska deklarerar för skattemyndigheten på särskild näringsbilaga”.* Att de som bedriver yrkesmässigt fiske med stöd av enskild fiskerätt inte omfattas av rätten till salskadeersättning torde sannolikt bero på ett förbiseende.

Sedan NFS 2008:16 började gälla har dessutom fisket med stöd av enskild fiskerätt genom EU:s regelverk och svensk lagstiftning påförts krav om tillstånd för att bedrivs yrkesmässigt med avsikt att sälja fångsten. Samma krav ställs oavsett om fisket bedrivs med stöd av yrkesfiskelicens eller med stöd av enskild fiskerätt. Detta stärker ytterligare argumenten i det ologiska och orimliga att yrkesmässigt fiske med stöd av enskild fiskerätt ställs utanför systemet med salskadeersättning.

Vad vi förstår måste definitionen på näringsverksamhet i 1:a § vara vägledande och avgörande. Sälskadeersättning ska därför utbetalas även till den som bedriver yrkesmässigt fiske med stöd av enskild fiskerätt men saknar yrkesfiskelicens.

Mot bakgrund av vår redogörelse anser vi det obestridligt att ersättning ska utgå till alla som bedriver yrkesmässigt fiske. Vi föreslår att detta tydliggörs genom en ändring av NFS 2008:16 12 § enligt följande :

Nuvarande lydelse

Ersättning för skada som orsakats av säl får endast lämnas till licensierad yrkesfiskare. Sådan ersättning ska beräknas på det sätt som länsstyrelsen särskilt beslutar.

Ny lydelse

*Ersättning för skada som orsakats av säl får endast lämnas till licensierad yrkesfiskare **eller yrkesfiskare som bedriver fiske med stöd av enskild fiskerätt och särskilt fartygstillstånd.** Sådan ersättning ska beräknas på det sätt som länsstyrelsen särskilt beslutar.*

Med vänlig hälsning

Thomas Lennartsson
Förbundsdirektör

Sveriges Fiskevattenägareförbund
Lilla Böslid, 305 96 Eldsberga
Tel. 0702-70 83 24
Epost. thomas.lennartsson@vattenagarna.se
www.vattenagarna.se